



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد



۲۰۲۶/۰۵/۰۳

جورج فوستر
ترجمه: رحمت آریا

د جورج فوستر یون لیک: له بنگاله تر لندن سفر دوهم ټوک

(۵۷ او وروستی برخه)

هغه مهال چې فارس او تورکیه دواړه معمور او آباد ول او دواړو هیوادونو کولی سول د روسیې امپراتورۍ مهار کړي استراخان ته د یوه کلیدي سرحد په سترگه کتل کیدل. د فارس د سلطنت له زوال وروسته، د گرجستان استقلال او په کریمه کې د تورکانو تسلیمیدل – چې د هغوی ضعف یې نری ته راښکاره کړ- د ولگا په ختیځې ضلعې کې خواره واره تاتاران دي ته اړ سول چې یا دې له خپلو مینو ووځي او یا دې د روسیې کنترول ته تسلیم سي. پایله دا سوه چې دا سیمه د امپراتورۍ د سرحد په توگه عمل نه کوي. همدا اوس د استراخان اداره په بشپړ ډول غیر نظامي او سوداگریزه ده چې له یو نیم زر کسانو جوړ یو گارنیزون لري چې تر ډیره نیمه نظامیانو ته ورته دي او هیڅ عادي سرتیرو ته ورته والی نه لري او نه هم مناسب نظامي نظم لري.

په دې ښار کې چې د آسیا او اروپا تر منځ واقع دئ احتمالاً د نری د هر بل گوت په پرتله دلته د ملتونو یو بیل ډول ترکیب په سترگو کېږي چې یو بل مني او زغمي. تاسو کولی سئ د یونانیانو، لوتریانو او رومیانو کلیساگانې د مسلمانانو مساجد او د هندوانو بتخانې د یو بل ترڅگ وگورئ؛ په دې معنی چې د یوه گډ ټولنیز توافق پر بنسټ بیلابیلې عقیدتي فرقي له یو بل سره وصل سوې دي. د صنعت او سوداگرۍ عمده برخه چې د استراخان له سوداگرۍ څخه ملاتړ کوي له ارمنیانو سرچینه اخلي چې د کسپین په سمندرګي کې د کینتو څښتنان دي او د فارس د سوداگرۍ مشري کوي. ارمنیان د خپل سازگار طبیعت له مخې په ځانګړې توګه ددوی پانګې ورسره مرسته کړې چې د حکومت مساعد نظر ځان ته جلب کړي او په دې توګه یې په سیمه کې د پام وړ درناوی تر لاسه کړی دئ. دوی په داسې حال کې چې عموماً یې د روسیې اداب او دودونه منلي دي له ځانه زیات جلال او پرتم ښکار کوي. هغه درناوی چې دغو خلکو ته کيږي څرګند دلیل یې دا دئ چې دوی د امپراتورۍ دې برخې ته پانګه راوړي نو ځکه یې د سیالی سوداگرۍ له لارې د سیمې ملاتړ تر لاسه کړی دئ.

هندوان په استراخان کې د پام وړ آزادي لري؛ هغوی دلته کولی سي خپل مراسم د هندوستان د مشهورو معابدو په پرتله په ډېرې آزادي تر سره کړي. هغوی دلته په دائم ډول استوګنه نه کوي او په ښار کې هیڅ خپله ښځه نه پریري؛ دوی د استوګنې پر ځای د ډیرې پانګې له ټولولو وروسته بیرته هندوستان ته ستنيزي او خپل ځای نورو تازه راغلو هندوانو ته ورکوي. هغوی د یوې سوداګرۍ ډلې په توګه په بیلابیلو سوداګریو کې بوخت دي او د روسیې په دې برخې کې یې د خپلې لومړنۍ استوګنې کومه نښه نه ده ثبت کړې او د استراخان سیمه ییز وګړي هم په دې هکله دقیق معلومات نه

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلینکي د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

لري. دوی په ځانگړو سویو کاروان سراپونو کې چې لوی او جلا دي اوسېږي، دوی لامبي او پرته له دې چې د عیسویانو پام ځانته راوړوي خپل عبادات تر سره کوي؛ دوی تر هغو سفر نه کوي ترڅو چې پوه سي ددوی پر وړاندې په فارس کې د چارچلند په پرتلي دلته څومره نرم او متعدي دي؛ په فارس کې ددوی هستي او دارايي، ایمان او وگړي د تعصب او طمعي تر بریدونو لاندې راځي.

ما ته هره ورځ استرخان او د استرخان د ولایت سویلي برخو ته د ولگا د سیند گټي راښودل کېدلې. سره له دې چې دا سیمې غلات نه تولیدوي او محدودې ورشو گاني لري خو د زر مایلي واټن په لرلو سره سره له نيزدو ښارونو لکه د زارستین Czaristin او کازان او نورو ښارونو څخه ورته پریمان خوراک توکي راوړل کېږي. ددې سیند یوه بله د پام وړ گټه د استرخان د ښار چټکه وده ده. سره له دې چې په دې ولایت کې پرته له ښونو بله کومه ونه نه سته خو د ښار کورونه عمدتاً له لرگیو جوړ سوي دي. د سیند د بندر پر غاړه پریمان مایوگان هم لیدل کېږي او د ښار استوگن وگړي د سون لپاره له لرگیو کار اخلي. دا ټول لرگی یا د ولگا له لارې کوز راوړل کېږي او یا له شمالي سیمو څخه په مایو گانو کې راوړل کېږي.

استرخان ته زما د لنډ سفر په اوږدو کې هره ورځ د کښتو جوړولو محوطې ته ورتللم ترڅو له هغو پرمختگونو څخه ځان خبر کړم چې روسانو د پیتر له مهاله راوړوسته د کښتو په جوړولو کې تر لاسه کړي دي او ما ورڅخه خوندونه اخیستل. هغه پوځي گارنیزيون چې اوس د کسپین د سمندرگي د سوداگري ساتنه کوي، هر هغه گاونډی هیواد ډاروي چې ممکن د روسیې له پلان سره مخالفت وکړي، دا رساله پینځه مایوگان لري چې هر مایو کې شل توپونه دي، ورسره یوه بمب غورځوونکی کښتی او څو نورو تدارکاتي کښتې لري. له دې ډلې څخه دوه مایوگان او بمب غورځوونکی کښتې په استرخان خان کې ځای پر ځای دي بل یې په سمندر کې ده او دوه نورې له کازان څخه پر لاره دي. د ولگا د سیند په خوله کې د اوبو د سطحې د تیتوالي له کبله ددغو کښتو سینه پلنه جوړه سوي ده.

په دې وروستيو کې په کازان کې د کښتو جوړوله یوه لویه فابریکه جوړه سوي ده چې د نښتر د ونو له پریمانو لرگیو او نور اړوندو ضروري موادو او د سیند له آسانیتاوو څخه گټه اخلي او د هغو کښتو د بدنې لپاره یې په مناسب ډول جوړوي چې د کسپین په سمندرگي کې د خدمت لپاره په پام کې نیول سوي دي. روسانو په خپلو سمندري ځواکونو کې د هالنډ ډیري اصول او مقررات منلي دي او احتمالاً هغه مهال چې پیتر هالنډ ته تللی وو او له ځان سره یې د سمندري ځواکونو افسران بیولي ول دغه اصول یې په هالنډ کې د خپل حضور پر مهال منلي وي. د افسرانو د رتبو او وظایفو په اړوند یو شمیر فرانسوي قوانین هم منل سوي دي خو داسې ښکاري چې د هغوی سمندري ځواک د انګلیس د سمندري ځواک په پرتلي لا ښه والی موندلی دی.

د روسیې د سمندري ځواک هر سرتیري ته د خوراک او جامو ترڅنگ په کال کې ۹ نهه روبله تنخواه ورکول کېږي. په سمندري ځواکونو کې د خدمت په پار د هغوی د هڅولو لپاره هره ورځ هر سرتیري ته یوه اندازه غوښه ورکول کېږي چې ځمکنی ځواک ته نه ورکول کېږي خو دولت ځمکنیو ځواکونو ته هم خوراک چمتو کوي. اوسمهال د کسپین د سمندرگي گارنیزيون د جنرال پوتمکین تر بولني لاندې دي او ځواکونه یې د کسپین د سمندرگي او تور سمندر تر منځ ځای پر ځای دي. په دې وروستيو کې ددغو ځواکونو یوه برخه گرجستان ته ولیرل سوه، گرجستان د شهزاده هر اګلیوس

د پاڼو شمېره: له 2 تر 3

ټاټوبی دی، دی هغه عیسوي مشر وو چې د روسیې او تورکيې تر منځ د وروستی نښتې په لړ کې یې د عثمانی امپراتوری ته له خپلې وفاداری څخه انکار کړی وو.

له هغې مودې راهیسې چې کریمیه له روسیې سره محلقه سوې ملکې په څرگنده له هر اکلېوس څخه چې اوس د یوه خپلواک شهزاده په توګه پیژندل کیږي ملاتړ کړی دی. داسې ښکاري چې هلته یو درباري افسر د امپراتوري په استازیتوب لیرل سوی تر څو د (ګراسیا Grasia) د پادشاه په توګه د سرو زرو تاج ورته وړاندې کړي [تر هغه ځایه چې زه لیکوال پوهیدلی یم ګراسیا د ګرجستان لرغونی نوم دی]. دغه سیاسي ګام هیڅ کوم خطر یا لګښت نه درلود خو د روسیې جاه طلب پادشاه ته یې موقع ورکړه چې یو ارزښتناک متحد تر لاسه کړي او د ګرجستان تر څنګ د خپل دولت د طبیعي دښمنانو پر وړاندې یوه پیاوړې مدافعه رامنځته کړي. د اروپا نور واکمن خپلو غوره متحدانو ته اغلب وختونه ښکلي انځورونه، په زړه پورې حیوانات او یا اشرافي عناوین ورکوي؛ خو د ملکې کاترین ستره پانګه هغې ته اجازه ورکوي چې خپل دوست ته د پادشاه تاج او تخت ډالی کړي. په دې سره ویلی سو چې روسیه پر ګرجستان کنترول لري او احتمالاً که د ګرجستان پادشاه مړ سي چې د پاڅه عمر او زړښت له کبله ډیر ژر کیدونکي ده، نو روسیه به په تنظیم سوې ډول داسې ځایناستی غوره کړي چې د پیترزبرګ د دربار له ګټو سره ګډ نظر او هم غږي ولري.

[د ژباړونکي یادونه: ټول کتاب په دواړو ټوکونو کې چې له ما سره یې پی. ډي. ایف. فارمت سته ۶۵۱ پاڼې دي او پورتنۍ وروستی کرښه د پی. ډي. ایف فارمت ۶۲۱ پاڼه ده چې او د دوهم ټوک ۲۷۴ پاڼه کیږي. له دې وروسته جورج فوستر مسکو او پیترزبورګ ته ځي او له هغه ځایه خپل هیواد لندن ته ځي. زه د پاتې برخې ژباړه اړینه نه بولم او همدلته ورباندې د پای ټکی ږدم. نن د ۲۰۲۵ز کال د اکتوبر د میاشتې ۱۵ نیټه او د ماسپینین یوه نیمه بجه ده. تمت بالخیر] [نن د ۲۰۲۵ز کال د ډسمبر د میاشتې څلورمه نیټه ده. د اکتوبر د میاشتې له ۱۵ تر نن پورې مې ژباړل سوی متن لومړی له انګلیسي سره پرتله کړ او ورپسې مې ټول متن دوه ځله ولوست. نن دا کتاب بشپړ سو.]

پای

[قدرمنو لوستونکو! د ښاعلي رحمت آريا د آرشیف: لینک](#)

د پاڼو شمېره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ